

Abonamentul:

Pe un an 8 coroane.
Pe jumătate de an 4 cor.

Pentru România și alte
țări străine pe an 10 cor.

Un număr singuratic
10 fiier.

PROGRESUL

Redacția și Admini-
strația Nr. 817.

Telefon Nr. 29.

Apare în fiecare
Sîmbătă.

Inserate după învoială.

Manuscripte nu se
înapoiază.

Valurile vieții.

Cît trăește omul pe pămînt, niciodată nu se îndestulește cu soarta și niciodată nu poate spune că știe toate. Dela naștere pînă la moarte tot învață și nicicînd nu ajunge la capătul învățaturii. Nu vei găsi om care să se razime pe ce a învățat, ori cu ce l-a rînduit Dumnezeu. Rar găsim om care să fie statornic în viață. Omul schimbăcios fie cît de învățat, totuși crede că e mai bine a schimba culorile ca un cameleon. Cucit e omul mai schimbăcios, cuatita — astăzi — e mai bine căutat într'o parte sau în alta, dupăcum își schimbă culoarea.

Astăzi omul e ca timpul; cînd e senin, se așteaptă ploae, cînd ploauă se așteaptă senin. Așa sînt de mulțorii așteptați și oamenii schimbăcioși, fiindcă sînt la aparință noui ca o haină, pe care dupăce s'a folosit, omul o aruncă într'un cot unde nu o mai vede nimeni. Dar la urma, urmei totuși e mai bine să fie vreme bună decît schimbăcioasă, ca Mărțisorul care se schimbă de zeceori într'o zi, dupăcum suflă vîntul. — Doamne, scapă-ne de vremea schimbăcioasă... cum e vorba.

Așa să ne scape Dumnezeu și de oamenii schimbăcioși, căci astăzi avem lipsă de statornicie, cum avem lipsă de ancora ce ține corabia neclintită în fața fortunei. Nestatornicia, însă, este ca luntrea ce se mișcă

la fie care val și în care n'ai nădejde să treci marea vieții.

Cu omul care astăzi e alb, mine negru, nu poți avea nicicînd legături trainice, fiindcă el, nemernicul, zice una și face alta. De mulțorii cer împrejurările să te întovărășești cu el, avînd să duci cu el la îndeplinire un lucru de folos, însă știindu-ți tovarășul ce fire are, te face să șovăești.

Este firesc lucru, că omul care își perde stăpînirea de sine, cînd nu mai este om, face fapte de neom, întocmai ca un dobitoc blind, liniștit, care înfuriindu-se, ajunge sălbatic, răspîndind groază împrejur, și la urmă ajunge bătut de stăpînul său. Omul prin faptele lui greșite se bate singur, ajungînd la cîință, dar prea tîrziu, dupăce a stricat rosturile altora.

Dacă căutăm la curgerea timpului, vedem de jur-împrejur negura răzbunării între oameni; vedem rătăcirea și împerecherea între frați. De țî-s'ar frînge osia în drum, fiind cu carul încărcat cu povară, fratele tău te lasă jos și se bucură că țî-a venit năpasta pe cap. Dacă semenului îi merge bine, se înfrustează și plămîdește vr'un plan diavolesc, că doar'-doar' să-ți strice, să-ți facă rău. Acestea toate în cea mai mare măsură sînt înrădăcinate în noi oamenii, prinzînd putere asupra omului slab, și supus patimilor, ear cel tare rămîne neatîns.

Rădăcina patimilor omenești caută să iese mereu la iveală și nicicînd nu se stirpește cudesăvîrșire.

Lumea de astăzi este ca o piață mare, întinsă, în care toate se pot răsfața, și mai ales relele se adună ca cu mreaja la un loc. Mijlocul ei este ispita, undița primejdioasă, care duce pe om în iadul răutăților, nenorocind pe atîția inși.

Omul supus ispitei este un fel de morișcă bătută de vînt, nu e stăpîn pe sine niciodată; neînfrînarea poftelor îl duc cînd la dreapta cînd la stînga. Cu un asemenea om nu mai poți face nimic, el merge orbiș, ca vitele, calea ce-o vede înaintea ochilor.

Și aceștia cînd izbutesc să iese la suprafață, se înmulțesc ca greerii. Veți fi băgăți de seamă, vara, că e deajuns ca un greier să înceapă cîntecul, pe vr'un copăcel, ca îndată să se treziască și alții, asurzindu-te cu bîzăea lor. Așa e și cu oamenii. Un păcătos pornește și mulțimea îi urmează.

Viața omenească e, deci, supusă ispitelor, ca și o pădure ce stă bătută de vînturi; unii arbori cad, alții se țin la putere; ca și petricelele din fundul unei ape curgătoare, pe cari dacă le vezi în apă, ai crede că nu se mai mișcă, însă venind o undă mai mare, unele se mișcă din loc și se rostogolesc în văgăune de unde nu se mai pot vedea. Așa și omul nestatornic, mișel, aleargă cît îl țin puterile după un căpătîi mai moale, dar cu vremea are să ajungă încrepenit — unde îi este locul. Așa a fost decînd e lumea, și așa va fi...

Nicolae Vucu-Secășanu,
plugar.

FOILETON.

Mama Păuța

— Schiță —

Am pomenit-o decînd am deschis ochii, în casa din Craiova a bunică-mi, clucereasa Măceasca. Îi era soră cu mult mai mică, cu vreo optsprezece ani, și bunica-mi, mama Păuța, îi fusese mai mult ca o copilă. O crescuse, o dăduse la carte, o purtase prin balurile boerești, s'o ținuse pelingă dînsa pînă la mărțiș. Apoi ei văduvise de sameșul Filipache, ear la bunica o trăgea inima, măcar c'avea stare, moșie și case în județul Vilci.

O țin minte, femeie bună, veselă și deșteaptă. Cînd venia dela Rîmnic, încărcată, era sărbătoare pentru noi, ear de pleca, în trăsura cu patru telegari roibi, ne lăsa cu inimile triste și ne păștia dorul ei pănăce ear însenina la bunica, în Craiova.

Așa a ținut mama Păuța de casa noastră, și noi de a ei, că p'arcă n'am fi fost rudenie depărtată, ci chiar ca p'un ne-am d'aproape o țineam. Earna era nepriștan musafiră la bunica, ear vara noi pela ea la Căldărăști, ori la vie, pe unde noi enpii hoinăriam pănăce ni-se perdeau urmele și-i dădeam în sperieți pe cei bătrîni.

Dar dupăceia, trecînd copilăria, au venit vremurile de ne-am depărtat de casă, și rar am mai văzut-o pe mama Păuța. Numai la zile de plinset, cînd trîmbița moartea de ne aduna pe

toți de pe unde eram, și ne strîngeam la Craiova, ba la căpătîiul vreunei rude gata să-și dea sufletul, ba lingă vre'un coșciug nou. Și cum venia, de se mîntuia cu mortul, așa se și ducea la ea la moșie. La fiecă despărțire simțiam o mulțumire mare, însă, văzîndu-o cît de bine se ține și cum nu îmbătrînește defel.

Odată, cînd am văzut-o la Craiova, tot spre a petrece la groapă pe un nepot, trecuse de șaptezeci de ani; dar vîrsta s'o purta cu țarie. După-atuncea chiar auziam pe cîte cineva scăpînd cam cu năcaz: „Dar bine se mai ține coana Păuța! Cine-ar zice că bate în șaptezecisicinci de ani!”

Altădată, la moartea unui văr, a auzit cu urehile ei p'o cocoană care se văita de dincolo de răposat: „Nu muria mai bine coana Păuța! Lace o mai fi ținîndu-o Dumnezeu, să-și îngroape copiii?” Dar atunci așa a gemut, de-am crezut că rage o fiară, și unde nu putea plînge, i-s'a întunecat fruntea s'o dungă ca pe deget i-am văzut îngroșîndu-i-se curmeziș deasupra sprîncenelor.

Mulți ani, cum zic, am pierdut-o din vedere apoi. Știam c'a îndurat multe, c'a pierdut din avere, că și-a mai îngropat un fecior, un ginere, s'o cumnată, și că trăește acuma la oraș. Ne dădeam vești pela sărbători, — ș'atita.

Pănăce acum vre-o zece ani, eacătă-mă adus de soartă c'o slujbă tocmai la Rîmnic. Mare mi-a fost bucuria și mult mi-a crescut inima gîndînd c'o să dau de mama Păuța.

Și de-am ajuns la Rîmnic, deadreptul la dînsa am tras, cum aș fi tras la bunica. Ear casa

ei cea veche, albă și curată, cu stîlpi și cu foișor în față, casa bătrînă de subt dealul Episcopiei, ce fel nu mi-s'a deschis de prietenoasă și caldă!

Pe urmă nu m'am lăsat pănăce nu mi-am găsit casă aproape de-a ei. Așa, vecini cînd nu eram noi la ea, era ea la noi. Pe toată dimineața, pe toată ziua; ori de nu venia, se dădea jos, în curte pănă la uluci, și cu mina ei întindea ouăle cele proaspete, pentru masa mea. Ear seara, cînd avea răgaz și poftă de spus, era o plăcere s'o auzi povestind de copilăria ei, de clucerul Măcescu, bunicu meu, de vremurile răzmeriței, de vornicul Știrbey, de soarelele la cari o ducea bunica-mea, de Buică, lăutarul cel care storcea lacrimile și galbini boerești, și de balurile unde făcea furori p'atunci în Craiova.

Cum o iubiam noi, aș fi zis c'o iubia întreg orașul, că pe ea peste tot locul o vedeai, și în toate casele era ca și la ea acasă. Și nu pregeta, c'asa iute de picior și sprintenă femeie nicio fată tînără nu s'a pomenit. Ea toate le știa și în toate avea cuvînt și amestec, și de sfatul ei nimeni nu se lipsia. Apoi isteată și dibace ca nimeni alta, mai virtos cînd era vorba să se dreagă căruța la vre-o căsnice ce-i era ei dragă și se întimpla să nu meargă strună. Cum învîrta, cum sucia și dregea, toate se îndreptau cînd mijlocia mama Păuța, dacă vrea și i plăcea să-și încerce farmecile.

Amestecul ei trăgea în compănă și într'altel. Chiar și în politică nu dedea greș, de era candidatul om pe placul ei, ori copil de-al orașului, crescut în frica lui Dumnezeu și vrednic.

Studii criminale.

Cu privire la sectele religioase.

Traducere liberă, după Aug. Loevenstimm de I. D.

VIII.

Cred că e foarte la loc să facem o paralelă, pentru a arăta că extazele erotice și religioase se pot dovedi nu numai la necultii sectari ruși, ci și la membrii societății culte a Germanilor și Francezilor.

Un caz interesant ne dă așa numiții Mucker din Königsberg (vezi Dr. O. Stoll-Suggestion und Hypnotismus in der Völkerpsychologie 1894). Acest cerc s'a format la începutul veacului al 18-lea de către preoții Ebel și Diestel. Exercițiile au fost curioase. Pe oameni îi spovediau femeile și pe femei bărbații. Erau obligați a-și mărturisi nu numai faptele, ci și toate gândurile. Căci cineva mărturisă mai amănunțit, cu atât mai mult se mulțumia lui Dumnezeu, că a putut înmuia inima celui împetrit. La adunările lor erau în uz așa zisele îmbrățișări și sărutări de împăcare. În prezența străinilor această ceremonie figurată se întelăsea. Dacă adaugăm, că între femei erau și multe tinere, frumoase și cu spirit, ne putem închipui, ce s'a întâmplat între sectari. Un exemplu și mai scandalos se află în literatura franceză. În cartea La-Bas de I. K. Hiusmann Paris 1896. Aci e descrisă secta numită „Liturghia neagră”. Liturghia se celebrează într-o capelă părăsită, de un preot care pentru fapte urite și-a pierdut slujba și darul preoției și se roagă nu în cinstea lui Dumnezeu, ci în a diavolului. În ritualul lor sînt introduse lucruri atît de obscene, încît întreaga societate are să cadă într'un extaz erotic. Față de asemenea fapte nu poate să fie indiferent codul penal; nu cred, însă, că în legile Germaniei ar fi un atare §, căci § 168 are în vedere numai calumnierea bisericii. § 360 (punct 11) numai transgresiunea în contra bisericii. Numai § 203 din legile Rusiei lovește cu iul în cap.

Pentru asta, însă, lumea nu uita cîtî ani numără și c'a trecut de optzeci. Ear dacă se întimplă să moară vreun tînăr, vre-o tînără, toți ș'aduceau aminte că mama Păuța trăește și ochiul pe ea: „Ea să fi murit mai bine”.

Odată cum se prăpădise o floare de fată, logodită de curînd, dintr'o răceală la un bal, jale și bocete pe toată lumea. La așa prăpăd cum nu era să meargă și bătrîna, unde cunoștia neamul fetei și chiar se încrucișiau după bărbat. Dar ce să stea, ori s'apropie de moartă c'o floare ce aduse, că se uitau toți la ea, ca la o cobe și logodnicul în durerea lui izbucnise ca un nebun, ducînd mîinile la cer și judecînd pe Dumnezeu: „Lace mi-o luași, Doamne, și răbzi pe pămînt pe ceice na'u lace mai trăi?” Pentru mama Păuța fuseseră spuse vorbele astea. Venirea ei răscolase sufletul logodnicului.

D'atunci, însă, nici ea nu s'a mai dus la mort, că înțelesese cum le stă viața ei în gît tuturor și nu trăia bine, și nu era căutată și iubită decît cînd murian numai bătrîn.

Ș'asa tot trăind, mama Păuța ajunsese pe al nouăzecișunelea an, tot vioaie, tot miloasă și gata să-și ia dela gură bucățica, numai să facă o mulțumire ș'o plăcere cuiva, și copiilor mai cu seamă. Din mult-puținul ei și cît îi era de mică pensia dela răposatul sameșul Filipache, nu se ducea odată cu mîna goală într'o casă cu copii, fără o cofetură, fără o jucărioară, ori te miri ce.

De bolnavă n'am știut-o decît odată. A lovit-o odată un junghiu. Se lungise pe divan

Apel căt're publicul românesc.

Sînt aproape doi ani de zile, decînd s'a pus și la noi, Români din această țară, bază unei fundațiuni pentru ajutorarea ziaristilor noștri. Inițiatorul acestei fundațiuni, dl Dr. Ioan Mihu, înțelegînd, că — dacă voim ca ziaristii noștri să ajungă la înălțimea misiunilor și să-și ocupe rolul ce trebuie s-l aibă în viața unui popor, avizat atît de mult la presa națională, cum este poporul nostru — nu mai pot rămînea lipsiți de sprijinul material, care să le asigure viitor și bătrînețele, a donat pe seama fundațiunii inițiate de D-sa, însemnata sumă de Cor. 25,000.

Aceasta a fost o donațiune foarte frumoasă, care însă e a se considera numai ca bază a fundațiunii pentru ajutorarea ziaristilor noștri, bază pe care va avea să se așeze o instituție creată din obolul întregului nostru popor. Fundațiunea trebuie continuă augmentată, căci numai dispunînd de fondurile necesare, va putea să-și ajungă ținta ce o urmărește: să fie de fapt garanție reală pentru asigurarea viitorului acolora, carî s'au dedicat și se vor mai dedica serviciului greu al presei.

Până azi însă, din cauza împrejurărilor prîin prielince nu s'a putut face aproape nimic pentru augmentarea fundațiunii ce ne preocupă. Dar socotim, că a sosit timpul, să ne interesăm cu seriozitatea ce o merită și de această chestiune și epitropia subsemnată își consideră de cea dintîi datorință a sa, să se adreseze pe această cale tuturor oamenilor noștri de bine, poporului românesc de pretutindenea cu rugarea, să sprijinească — fiecare cum și cu ce poate — acțiunea pornită în scopul augmentării cît mai grabnice a numitei fundațiuni.

Din parte-ne sîntem siguri, că pelingă interes și bunăvoință față de cauza ziaristilor noștri în scurtă vreme fundațiunea va putea ajunge la minimul sumei Cor. 50,000 — recerută de literele fundațiunale, pentru ca să-și poată începe activitatea și astfel să devină cît mai curînd un razim pentru ziaristii noștri. Și prilejuri a ne putea da concursul la augmentarea cît mai grabnică a fundațiunii, avem destule, numai interesul și bunăvoința să nu ne lipsiască. Serbări, producțiuni și petreceri aranjate în beneficiul fundațiunii pentru ajutorarea ziaristilor noștri sînt tot atît de potrivite și binevenite ca și răsumpărările de diferite evenimente familiare și îndatori sociale. Inceputul trebuie făcut numai, și modestele contribuiri de acest fel vor deveni cel mai fecund izvor pentru augmentarea atît de dorită a fundațiunii noastre.

Se poate însă — și avem mare nădejde — că între noi se vor găsi și bărbați de inimă, carî să se decidă a face și donațiuni mai mari pe seama fundațiunii noastre. În asemenea cazuri,

și nu voia să se culce în așternuturi, așteptînd să moară, cu ochii la lumina candelor ce pilpăia sub icoana fecioarei Mariei. Cînd m'am dus și am găsit-o cu fierbințel și slujnica, haimana, nicăiri, și i-am trimis un doctor, mai întîi s'a mîniat; dar la săptămîna cînd s'a văzut pe picioare, m'am pomenit că vine și-mi aduce un tacim de argint ș'o cupă de cleștar, din celece scripiseră în casa ei, odinioară. Unde am putut să nu le primesc, că foc s'a făcut.

Ba-și făcuse acuma un obicei. Scotocia prin lăzi și căra în casă la mine, cînd un sfeșnic, cînd o linguriță suflată în aur, cînd lucrături galbuite de vreme și cu miros de musc întrînsele.

Deunăzi îi tremură mîna despăturînd dintr'o gazetă o față de masă de damasc cu șervețelele ei, mai nou:

— „Pe astea, maică, nu le-am întins decît lui Manolică, cînd venia să mă vază”. Manolică fusese copilul ei cel mort la Craiova, tot ce avusese ea mai scump pe lume. Și tot o lacrimă, o boabă limpede, rotundă și grea, singura ce-i storsese inima în nouăzeci și atîția de ani decînd trăia, îi picurase de sub pleoapa răsfrîntă, de-a dreptul în poală.

Dar într'o dimineață văd pe mama Pauța luptînd cu dragul dela portită și dau să ies să-i ajut la deschisul grilei, cam ruginită. Până s'alerg căzuse jos, grămadă, dăduse ochii peste cap și se făcuse galbenă ca turla. Ducîndu-o în casă, săriră toți să-i ajute, măcar c'o vedeau dusă. Din moartă ce-o credeam însă, eacăt-o că se mișcă și

administrarea și ținerea în evidență a astorfel de donațiuni se face în așa mod, încît ele — deși vor face parte din averea fundațională — se vor arăta totdeauna separat, și aceasta ca un tribut de recunoștință pentru aceia, carî în chipul acesta vor contribui la augmentarea acestei fundațiuni. E un sistem acesta, care se practică și în alte părți și care, decî, va putea fi de folos și fundațiunii noastre.

Adresînd aceste cuvinte publicului nostru românesc, ne place a crede că ele vor afla răsunset în inimile tuturor și că augmentarea fundațiunii noastre va urma în măsura, în care o reclamă necesitatea cea mare, pentru care s'a înființat.

În această speranță, rugăm ca orice contribuție să se trimită la banca „Ardeleana” din Orăștie (Szászváros), care administrează averea fundațională și orice lămuriri și informațiuni cu privire la fundațiunea și augmentarea ei să se ceară dela secretarul Epitropiei: D. Ioan I. Lăpădatu, director al „Băncii generale de asigurare” din Sibiu — Nagyszeben.

Dat în Sibiu, la April 1912.

Epitropia fundațiunii
pentru ajutorarea ziaristilor români
din Ungaria.

IGIENĂ.

Guturaiul.

Mulți cred, că guturaiul e folositor și nu-ertat să-l vindecăm, ear în vremile vechi se credea, că nasul e în legătură cu creierii și că acestia prin guturai și prin strănut se curățesc. De-aceia au crezut, că nu-i bine să facem ceva în contra guturaiului, ba s'au bucurat de el și'n bucuria lor doriau, celuice strănuta: „să-i fie de bine”.

Deși s'a dovedit că credința aceasta e greșită, totuși mulți oameni nici azi nu se pot abate dela această închipuire.

E adevărat, că guturaiul de cele mai multe ori trece, dar destul de des pricinuește și boale mai grele și uneor primejdioase.

Ca să pricepem ce e guturaiul, trebuie să știm întăi: că prin nas trece aerul în plămîni. Nasul, așa zicînd strecură aerul și-l curățeste de unele părți, cum sînt: pravul, fumul, bacteriile, carî sînt stricacioase sănătății. Aceste părți nefolositoare rămîn în nas și numai aerul curat ajunge în plămîni.

Dacă e înfundat nasul, prin el nu putem căpăta destul aer și sîntem siliți să răsufilăm pe gură și atunci, cu aerul deodată, ajunge de-a dreptul în plămîni și prav și bacterii producătoare de boale, cum eși boala de pept (oftica), care mai adeseori se capătă așa, că bacilii acestei

se desmeticește, schimbată la față și ostenită, ca după un drum depărtat, se uita mirată, neștiind ce i-se întimplase. Și cînd a priceput că i-se făcuse rău, a luminat-o un zîmbet de mare fericire:

— „Să știți c'asa am să mor, c'asa m'am rugat eu lui Dumnezeu”. Și d'atunci a început să se gătiască și s'aștepte moartea, liniștită, încrezătoare și sigură c'o să se stingă fără zăcere, fără doctori pelingă ea și nu satara-belea pe capul copiilor, nepoților și strănepoților.

Ș'asa s'a și dus. Dimineața, după'o scurtă și adîncă rugăciune la icoană, numai ce luase o linguriță de dulceață ș'o înghițitură de apă.

A doua zi, de veci adormită, în rochia de barij verde, cu pantofi de brunelă, și pe cap cu horboțica cafenie cusută în bufante, a fi jurat că dojenește pe toți cîți se îmbulziseră să vină să se încredințeze că cuadevărăt, s'a sfîrșit femeia căreia îi mergea vorba că i-a murit moartea. Par'că zicea printre buzele-i tivite într'o încrețitură rece:

— „Vă era ca n'am să mai mor. Eacătă c'am murit. Fiți vrednici de trăiți și voi cît mine”.

Și toți curioșii strîși înjurul răposatei se priviră unii pe alții, se măsurară, și cînd băgară de seamă că niciunul nu e bătrîn, că nu mai rămîne cine să le dea nădejdea bătrînețelor adînci și că singura icoană a vieții și puterii pierise și ea, plecară capete snerite, nu mai ziseră: „Bine c'a luat-o Dumnezeu”, ci-și simțiră inimile înmuiate.

(Flacăra.)

Caton Theodorian.

boale ajung cu pravul în plămîni, unde se înmulțesc tare și rod plămînilor. Dacă răsufliam pe nas atunci bacilii aceștia se opresc aici și nu ajung în plămîni.

Oamenii, cari sînt siliți să lucre în locuri unde e mult prav, să răsufle totdeauna pe nas, ear dacă capătă guturai, să ceară mai îngrabă sfatul medicului ca să-i treacă mai îngrabă și nu să resufle pe gură, ceiace, dupăcum am văzut, nu e bine.

Nasul, afară de aceia, că strecură și curățește aerul, îl și încălzește. Și earna în frigul cel mai mare îl poate încălzi în așa măsură, că ajuns în plămîni e mai așa de cald ca și corpul omului. Dacă nasul e înfundat, atunci aerul ajunge așa rece în plămîni, ceiace — mai ales earna — nu-i prea folositor, deoarece astfel se poate omul reci și capătă tusa ori alte boale la plămîni.

Cum și cînd căpătăm guturaiul?

Mai adeseori după o răceală, ear răceala provine atunci, cînd omul e încălzit, asudă și ajunge în aer rece ori umed-rece, ori dacă se umezește tare careva parte a corpului, cum e: capul ori picioarele. Mai ales primăvara și toamna se recese și capătă guturai oamenii, cînd vremea e mai schimbăcioasă.

Este un fel de guturai, care umblă cu unele meserii, așa: apotecarii, cioplitorii în peatră și sticlă, morarii și alții, capătă guturai mai des decît alți oameni, deoarece la aceștia pravul, făina ș. a., ajungînd în nas, gîdălesc pelița din lăuntru și-i produc aprinderea, ceiace are de urmare guturaiul.

Unii oameni din nimica capătă guturai; alții totdeauna din aceiaș cauză. Unii capătă dimineața cînd se coboară din pat, alții cînd călătoresc cu trenul ori dacă pășesc desculți pe peatra rece. Unii în fiecare an pe aceiași vreme capătă guturai mai ales din mirosul de fin proaspăt.

Copii încă adeseori au guturai, și atunci dereglă stau cu gura căscată, ear noaptea horcăie tare.

Copii cei mici, dacă li-e înfundat nasul, nu pot suge, și astfel slăbesc tare. Copii au guturai și din aceia, că li-se umilă o ghindură aflătoare la rădăcina nasului. Aceasta ghindură dacă e în aprindere, se umilă și astupă nările împedînd răsufierea. Astfel de copii ușor pot căpăta și unele boale de ochi, urechi și de plămîni. Dacă depărtăm (tăiem) ghindura aceasta, atunci răsufierea pe nas earăși e cu puțință și încetînd guturaiul, copiii cresc mai bine și se fac mai isteți.

Guturaiul e boală lipicioasă. E destul să dăm mina cu omul, care are guturai, și îl căpătăm și noi.

Cum să ne apărăm împotriva lui?

Să trăim regulat și cumpătați, ear corpul să-l întărim și să-l dedăm și cu aerul și apa rece, frecîndul în fiecare zi cu o clrpă udă. În odăea, în care stăm mai mult (lucrăm și dormim) să se schimbe des aerul.

Nu e bine să ne îmbrăcăm cu haine prea călduroase, că asudăm mai iute.

Copii să stea cît mai mult afară în aer curat și la soare. Nicî frigul nu le va strica, dacă pe rînd se vor deda cu el. Cei, cari peste eară au stat tot în aerul rău din odăea, primăvara mai toți se recese și capătă guturai.

Oamenii, cari au des guturai și a căror nas tot mereu e înfundat, să ceară sfatul medicului, că nu arareori se află în nas niște umflături, numite polipi, cari cauzează, pelingă guturai, și durere de cap, aprindere de urechi și altele, cari pot fi și primejdioase.

Dr. B. Basiota.

ECONOMIE.

„Albina“

„Albina“, întăia noastră bancă românească, și-a ținut la 23 Martie n. c. adunarea generală.

Dupăce s'a rostit părerea de rău pentru răposarea fostului președinte al direcțiunii, Iosif Sterca Șuluțu, s'a cetit raportul și bilanțul anului 1911. Din raportul anual s'a văzut, că averea „Albinei“ a crescut la 50 milioane 695 mii 489 coroane, ear venitul curat a fost 500 mii 646 cor. Depunerile au fost de 24 milioane 813 mii 383 cor.

S'a hotărît urcarea capitalului societății dela 3 milioane la 6 milioane. Ca termen pentru subscrierea acțiunilor nouă s'a hotărît ziua de 15 Iunie a. c. dupăcum se vede și din Prospectul de pe pag. 4. S'a mai hotărît ridicarea numărului membrilor din direcțiune la 15 și înființarea unui

fond de garanție de trei milioane coroane pentru scrisurile fonciare.

Adunarea a primit propunerea, ca banca Nera din Bozovici (Bănat) să se contopească cu „Albina“.

Venitul curat s'a împărțit astfel: s'a dat dividendă și supradividendă 300 de mii cor., tantiemă 73 de mii 635 cor., funcționarilor și servitorilor, fără drept de dividendă, 5000 cor., fondului general de rezervă 60 de mii, fondului special de rezervă 26 de mii, fondului de pensii al funcționarilor 10 mii, pentru scopuri de binefacere 26 de mii coroane.

Pentru scopuri culturale și de binefacere se vor da 1000 cor. pentru seminarul român din Caransebeș, 1000 cor. pentru „Fondul ziariștilor români“, 8000 cor. pentru masa studenților întemeiată de „Albina“, 2000 cor. Asociațiunii din Sibiu, 2000 cor. Restul: Reuniunii femeilor române din Sibiu pentru școalele susținute de dînsa, internațului Reuniunii femeilor române din Brașov, a Reuniunii meseriașilor din Brașov, fondului studenților bolnavi din Brașov, Blaj și Brad, societății „Petru Maior“ din Pesta, tinerimii universitare din Cluj, internațului gr.-or. din Beiuș. Reuniunii femeilor din comitatul Hunedoarei, bisericeii din Lugoj pentru zugrăvirea ei și cantinei școlare din Lugoj.

Păna acum „Albina“ a dat dela înființarea ei pentru scopuri de binefacere și culturale suma de 393 de mii 122 cor.

Membru noul în direcțiune au fost aleși d-nii Dr. E. Draia, Octavian Goga, Dr. I. Mihu și Dr. Gh. Popovici.

CRONICA.

Avem nădejde că în sinodul eparhial al diecezi Caransebeșului se vor zbiciui abuzurile comise la alegerile deputaților, cari tulbură, nu numai prestigiul bisericii, ci și pacea obștei dreptcredincioase care s'a menținut cu atîta vitejie în atmosfera grea a burdismului de acum trei ani. Fiat justitia...

Martți, a treia zi de Paști și-a sărbăt cununia d. căpitan Toma Manciu (Murășoșorhei) cu d-șoara Miși Roșiu, fiica d-nului Iuliu Roșiu, mare proprietar în Vranî. Multe și sincere felicitări!

Joi s'au adunat aici în școala primară rom. toți preoții din tract pentru a se înțelege între dînșii asupra ameliorării salarelor. Hotărîrile ne sînt pîn'acum necunoscute.

Duminecă la 21 April e. își va serba cununia simpaticul nostru prietin, d. E. Nemș, directorul școlăii comerciale din Turnu-Severin, cu d-șoara Brailă, fiica șefinginerului silvic din Biserica-albă.

Atragem luarea aminte asupra „Apelului“, adresat întregului public românesc din patrie, în scopul întăririi Fondului ziariștilor, creat de valorosul nostru fruntaș Dr. Ioan Mihu, care în împrejurările noastre de azi e socotit ca o puternică, poate chiar cea mai puternică pîrghie a zilei de mîine. Tot Românul de omenie să-și facă datoria față de această cea mai nouă și însemnată instituție românească!

Reuniunea rom. gr. cat. de cîntări „Lira“ din Lugoj aranjează sub conducerea d-lui Ioan I. Ienea Duminecă la 14/1 April 1912 (Dumineca Tomii) în pavilionul otelului „Concordia“ concert impr. cu dans.

Tîrgul de țară impr. cu tîrg de cai proxim din Cacova se va începe la 2 Mai n. a. c.

Ginerele pantofarului Iacob Runcanu din Oravița-rom., care purta numele schimbat în Forray, nenorocindu-se la tren, a fost dus în spitalul țării din capitală, unde a încetat din viață.

Chinematograf și teatru. Venitele teatrelor germane au scăzut în mod considerabil, decînd chinematografele resar ca ciupercile după ploae. Autoritățile competente se ocupă cu întrebarea, cum s'ar putea apăra teatrul împotriva concurenței chinematografelor? E vorba să fie admis sub aceleași condițiuni, ca și teatrele de varietăți; ear numărul lor în orice caz să fie restrîns.

Bibliografie.

Adevărata bogăție, sau Impăratul printre săteni, poveste de Ioan Agărbiceanu, cu chipuri de Florea Mureșanu și cu portretul autorului. Cluj, 1912. Prețul 20 fileri.

Minunata poveste publicată în numărul 9 al „Soliei Satelor“ și scrisă de povestitorul nostru iubit Ioan Agărbiceanu. O carte, care va face cinste orărei case românești. Foarte potrivită pentru școlari ca premiu din prifejul examenelor, deaceia se recomandă în atențiunea învățătorilor, directorilor de școale și a iubitorilor de învățătură. — Se poate cere dela redacția „Soliei Satelor“ din Cluj, cum și dela oricare librărie românească.

În „Biblioteca Pentru Toți“ a apărut Nr. 749: *Maica Sofia*. Un interesant roman, datorit penei d-lui Theodorian Carada. Este romanul unei fete tinere, care dupăce trece prin Sacré-Coeur își sfîrșește zilele de călugăriță la Agapia. Romanul conține memoriile Speranței Diaconovici, ajunsă Maica Sofia și memoriile aceasta se citesc cu interes și cu plăcere. Maica Sofia, nu este un roman cu cheie. Autorul, un bun cunosător al vieții clericale, a cules de ici și colo și a format niște tipuri cari vor rămînea, pentru că sînt reale și bine reproduse. În romanul de care ne ocupăm pelingă descrierea vieții monacale, găsim în cîteva pagini icoane din timpul rezbelului independenței și a vieții politice provinciale, cari dau scrierii o variație și înlătură monotonia unui roman călugăresc. — Prețul 30 bani. De vînzare la toate librăriile din țară.

Mulțumită publică.

Tuturor acelor neamuri, prietini și buui cunoscuți, cari parte în scris, parte în persoană asistînd la înmormîntarea neuitatei mele soții

Florica Pența n. Popescu

au grăbit să-mi tindă mîngăere, alinînd enorma mea durere sufletească, le aduc și pe calea aceasta adînc simțita mea mulțumită.

Mulțumesc din suflet gentilului meu coleg Andrei Puticiu pentru osteneala dată cînd cu îmbolnăvirea cînd cu adormirea pe veci a scumpei mele soții, făcînd toate cele delipsă, ear pe mine mîngăindu-mă în această deznădejde. Tot așa exprim mulțumită și bravilor choriști din Chîrnecia și conducătorului lor, bravului inv. Alexe Crețu, cari și cu fanfara au cîntat pentru a da acutului funebru solemnitatea cuvenită.

Comoriște, la 4 April 1912.

Gheorghe Pența.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.
Redactor-responsabil: Ilie Oravițanu.

AVIZ.

Libelul Nr. 966, grupa II. dela „Vechea Asociațiune funebrelă rom. din Elisabetul Timișorilor“ s'a pierdut. Cine îl află, este rugat să-l predea posesorului său: Ilie Rusoveanu din Szászabánya.

Aviz.

Redeschiderea tîrgul de vite din Varadia.

Subscrisa antiste comunală prin aceasta publică, ca tîrgul mare de vite, care se ține

în 22 April a. c. se redeschide,

ear la tîrgul săptămînal, care se ține în toată Vinerea, se pot mîna orce fel de vite.

La tîrgul de țară din 22 April a. c. se pot mîna: vite cornute, cai, porci și oi.

Cel mai apropiat tîrg de țară se va ține în 2 Septembrie a. c.

Varadia, în Martie 1912.

Antistea comunală.

„ALBINA“ institut de credit și economii, Sibiiu.

Prospect.

Adunarea noastră generală ținută în 23 c. a luat, cu privire la **urcarea capitalului societar**, următorul conclud: Capitalul societar se urcă dela K 3,000.000 la K 6,000.000. În acest scop se vor emite 15.000 acții noi de câte K 200 subț numerii curenți 15.001—30.000.

Fiecare acționar actual are dreptul de preferință să opteze pentru atâtea acții noi, câte acții vechi sînt trecute pe numele lui în Registrul acționarilor (§ 7 al Stat.)

Abateri dela condițiunea, ca acțiunile vechi să fie înregistrate pe proprietarul actual se admit numai erezilor cari vor dovedi: că proprietarul vechi a răposat, că ei sînt îndreptățiți a moșteni acțiunile vechi înregistrate pe numele decedatului, și că s'a pus la cale procedura de ereditare, dar nu s'a terminat. Această excepțiune însă se poate admite numai până la termenul fixat pentru însinuarea optării.

Astfel de acții se vor libera îndreptățiților numai după predarea judecătorească a eredității.

Prețul acțiunilor se va răspunde în sensul §-ului 9 al Statutelor în cinci rate de trei luni egale și anume:

prima rată până la 1 Iulie a. c.
a doua „ „ „ 1 Oct. a. c.
a treia „ „ „ 1 Ianuar 1913
a patra „ „ „ 1 April 1913
a cincia „ „ „ 1 Iulie 1913.

Se pot plăti însă și mai multe rate deodată.

Acțiunile noi nu vor participa la dividenda anului curent, ci acționarii vor primi numai 50% interese după sumele răs-punse, dela ziua sosirii banilor la cassa institutului până la ultima Decembre a. c.

Vor participa însă la dividenda anului viitor, din care motiv ratele a patra și a cincia se vor răspunde cu 50% interese dela 1 Ianuar 1913.

Față de acționarii cari nu vor plăti ratele regulat, se va aplica § 10 al Statutelor.

Termenul pentru optare se fixează pe ziua de 15 Iunie a. c.

Acțiunile cari nu se vor subscrie până la acest termen, se vor vinde în favorul Fondului de garanție al scrisurilor fonciare cu prețul și până la termenul ce-l va fixa direcțiunea ulterior. Și cu privire la aceste acții au prioritate acționarii actuali.

Acțiunile noi se vor data din 1 Iulie 1913.

Deodată cu prima rată, se va răspunde de fiecare acție o taxă de câte K 10 pentru acoperirea cheltuielilor.

Această taxă se va conta la fondul special de rezervă, din care se vor acoperi și cheltuielile.

Intru executarea acestui conclud Domnii acționari să binevoiasca a prezenta acțiunile (din emisiunile anterioare, fără coalele de cupon) subsemnatei direcțiuni, însinuînd optarea pe epistola de pe contrapagină.

Sibiiu, în 23 Marte 1912.

Direcțiunea.

BOURBON, cele mai bune foite, cu carton pentru cigarette, libere de cenușă și igienice, se capătă în trafica mare de specialități a lui **Ignațiu Feldmann în Oravița.**

La brutarul

ILIE RADOSAV
din Oravița-rom.

(lingă biserică) se capătă făină bună, franzele și cornuri minunate, colaci și prescuri de mărime diferite. Serviciu prompt și culant.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosească **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care depătează de pe față și de pe mini orcefel de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebuințate până acum. Se capătă la: **Apoteca Sfintul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein).
Prețul unui borcan de cremă americană 1 coroană. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpunului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți mai bune sînt pi-căturile americane. Prețul 1 cor.

La
Tipografia „Progresul”
în Oravița
se capătă
toffelul de tipărituri,
cu prețuri absolut solide.

Farmacia „La vulturul negru”

(Apoteca bătrîna)

ORAVIȚA

Fondată la anul 1797.
Proprietatea Knoblauch din 1817.

— Telefon Nr. 59. —

Roma 1911.

Paris 1911, medalia de aur.

Spiritul Mentholos — Knoblauch

preparat al farmaciei „La vulturul negru” din Oravița, prețul dela 40 fil. până la 2 cor.

Kremă de lilie americană	à Cor. 1.-
Pudră de lilie americană, albă, roză și crème	„ „ 1.20
Săpun de lilie american	„ „ —.70
Pieături pentru dinți	„ „ 1.-
Picături chineze pentru dinți	„ „ 70.-
Esență de liqueur, rom, preparat Knoblauch,	1 Litru à 20 fil.
Bomboane pentru tușă	à 20-60 „
Esență de mușchi izlandeze specialitate engleză	à Cor. 1-1.50
„ „ „ „ pentru reumă	à Cor. 1.-

Leac împotriva panglcei (limbricul mare).

Mare depozit de articole de gumă, pentru bărbați și femei, legături pentru soboriți dela fabrice de primul rang indigene și străine. Ceiace nu s'ar găsi în depozit se câștigă prompt în 2-3 zile fără nicio cheltuielă. Comande dela 6 coroane însus se trimit gratuit.

Parfumerie și preparate cosmetice, cremă pentru obraz, săpunuri și alte specialități ale farmaciei se capătă la

„Apotecăria bătrîna” a lui Max de Knoblauch în Oravița
în ulița mare, peste drum de otelul „Coroana”.

Tiparul Tipografiei „Progresul” societate pe acții, Oravița.